

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošiljan-
jem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 30 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamezne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne viračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Kako se Prusom pot nadeljuje v Avstrijo?

Nek domoljuben oficir nemilo toži v vojaški dunajski novini: „Militärische Blätter“ (vojaški listi) o strahoviti slepoti, po kateri sedaj naši liberalci grabljivim Prusom ali Prajzem pot v Avstrijo nadeljujejo s pomočjo šole in šolskega poduka. Tako se je godilo tudi na Nemškem in sedaj je res vsa Nemčija v pruski oblasti. Kakor velikanska kača udavka svoj plen z gostim slinevjem obliže in zaslini, da ga lahko vsega požre, ravno tako delajo Prusi z deželami in narodi, katere hočejo v svojo mavho vtakniti. Petdeset let je, kar so začeli veliko denarjev za podkupljene profesorje izdajati, ki so širokoustno hvalili in slavili vse, kar je prusko in luteransko. Glasoviti profesorji so privabili mnogo tujih dijakov, kateri so brž navzeti bili pruskega duha. Tega so domu prišedši marljivo širili. V 20—30 letih bila je vsa Nemčija poplavljenjena s pruskimi knjigami in profesorji. Po duhu bilo je že vse Prusko tako, da l. 1866 pruske čete skoro nikder niso našle trdnih nasprotnikov, ampak povsodi iskrene prijatelje, ki so Pruse z veseljem sprejeli. Tako je zvitil Prus vso Nemčijo s pomočjo šol omamil, zapeljal in — sebi podvrgel.

Pameten človek bi sedaj mislil, da bode vlada avstrijskega cesarja zapeljivemu šolskemu sleparstvu Prusov z vso močjo nasprotovala, sicer še mu njegove Nemce zapeljujejo in zvabijo v pruski tabor. Misliti bi bilo, da si bode avstrijska vlada nasproti pruskemu rogovilstvu prizadevala buditi avstrijsko zavest in avstrijsko domoljubje, posebno s pomočjo bogate zgodovine avstrijskih narodov, dežel in države. Vsaj je znano vsemu svetu, da nič tako krepko ne budi narodne zavesti in domoljubja pri nježnih sreih mladeži, kakor ravno zgodbe in povesti o slavnih moževih domače zgodovine. Ali ravno tukaj ne stori naša vlada skoro ničesar, še nasproti ravna ali vsaj ravnati pripušča. To niso izmišljene besede. Imamo dokazev več, kakor zadosti. Vrednik „Sl. Gosp.“ bil je mariborski dijak. V celi gimnaziji nismo niče-

sar slišali o avstrijski zgodovini. Ta je med splošno zgodovino kakor kafrina zginila. Edini, poznej znoreli, g. Sperka je enkrat v šoli pokazal 28 strani debelo knjižico rekši: to je avstrijska zgodovina. Pač pa smo imeli skoro same drage šolske knjige iz Pruskega, zlasti prusko zemljepisje in prusko zgodovino, kder se vse prusko hvalisa in v zvezde kuje, avstrijski cesarji, vojskovodji, pesniki, umetniki, učenjaki pa na stran tiščijo ali pa — zamolčijo. Luteranstvo se povsodi gladi in slavlja, katoličanstvo pa mršavo in neprijazno, če ne celo krivo, naglašja. Ni čuda, da so nekateri kar vneti bili za Lutera, za nemške cesarje, za pruske kralje in generale, med tem ko domačih nobeden ni poznal ali vsaj prav ne. Tako je bilo pred 15 leti. Sedaj pa je že mnogo hujše. Pruskih knjig, šolskih in drugih, je Avstrija naphana; vrh tega pa je pri nas veliko pruskih profesorjev nastavljenih, ki vsi marljivo delajo na večjo čast in slavo pruske Nemčije — Avstriji na škodo. Že tako drzni so, da spravljajo med otroke zemljevide, na katerih Avstrije več ni. Med grabljive sosedo: Lahe, Ruse in Pruse je razdeljena. Sad se že kaže! Nemška šolska mladež po gimnazijah, realkah in vseučiliščih že hudo pogreša avstrijsko zavednost. Tu pa tam se kaže zelo pijana pruskega duha. Zato smo brali, kako so na Dunaji dijaki ministra Stremayer-ja očitno zasramovali, ker je nekega pridnega profesorja hvalil. Zvižgali so, da je moral tiho biti, kakor riba. Dijakom se ni zgodilo nič. V Građci so dijaki, nahujskani od prusačkih listov, grdo napadli cesarjevega sorodnika. Zgodilo se njim ni nič. Sedaj pa je vlada v Linci, v Saleburgu, v Kremsmünsteru zasledila celo izdajske zarotne zaveze tamošnjih dijakov s pruskimi . . . Tedaj tako daleč smo že?

Ali se zamore cesar, Avstrija zanesti, da bodo iz tako izšolanih ljudi kedaj zvesti: uradniki, učitelji, pravdniki, oficirji?

Mesto odgovora naj služi sledeča resnična dogodba. Leta 1866. so Prusi z vojsko napadli Bavarsko. Toda vsi generali bili so od Prusov

podmitani razun edinega generala Hartmana. Pri mestu Kissingen se premejo s Prusi. Ali med tem je podmitani načelnik generalnega štaba, brez vedenja višjega generala, poslal generalu Hartmanu povelje, da se naj ne pomika naprej. Nekoliko ur potem bila je vsa vojska tepena. Tudi Hartman je moral bežati, ker je bil sam preslab. Bavarska bila je zgubljena.

Avstrijski domorođeci pa pri vsem tem res ne vemo: ali smo zaslepljeni ali izdani!

Cerkvene zadeve.

V mešnike posvečeni bodo sledeči č. gg. mariborski bogoslovci in sicer štrtoletniki: Jan. Bohanec od sv. Križa pri Ljutomeru, Juri Hrastl iz Podgorja, Anton Inkret od sv. Petra v Medvedselu, Jan. Stajnik od sv. Jurja v Slov. goricah. Tretjoletniki: Anton Borzečnik iz Ljubna, Franc Feuš iz Ljutomera, Mihael Napotnik iz Konjic, Gregor Presečnik iz Mozirja in Andrej Vodušek iz Cirkovic. — Subdijakonot se deli 21., dijakonat 23. in prezbiterat 25. julija.

Novi zvonovi se bodo blagoslavljali pri sv. Antonu na Pohorji 11. julija t. l. Zvonovi so jako izvrstno izdelani. Vliil njih je g. Hilzer, zvonar v Novem mestu na Avstrijskem. Prvi zvon tehta 25, drugi 12 in tretji 7 centov.

Šolsko molitev je neki liberalni učitelj na Dunaji odpravil. Zato pa vsakokrat, kedar s podukom začne ali ga konča, z rokama parkrati zaplosne. Očetje otrok so se zoper tako obnašanje učiteljevo pritožili pri šolskem svetovalstvu. V Gradcu ne molijo v nobeni šoli več!

Duhovne vaje za mešnike lavantinske škofije se bodo letos vršile na Slatini od 27. septembra do 1. oktobra.

Razdraženost na Pruskem med Katoličani je velika zavolj preganjanja njihove vere od strani liberalcev, frajmaurerjev in lutrovcev. Kajti te dni so Katoličani sami natepli celo nekega mešnika, ker je z očitnimi liberalci občeval, in ž njimi preveč vlekel.

Kaznovana pohlepnost. V Hebu na Českem so kardinal Švarcenberg te dni birmovali. Mnogo mestjanov prišlo je tamošnjega grajšaka prosit, da bi njihovim otrokom bofer bil. Grajšak reče: dobro, toda vsak dobi samo molitvene bukvice, roženkranc in podobico. Na den birme prideta samo 2 otroka. Drugi so se mu vsi izneverili. Po birmi da res vsakemu le molitvene bukvice, roženkranc in podobico; ali podobici bile ste za vsakega lep stotak bankovec. Izneverjenci so se potem kaj kisló držali.

V Ameriki mora vera pri tamošnjih Katoličanih biti jako živahna, ker za verske in cerkvene potrebe toliko žrtvujejo. Mešniku plačujejo, če ga le dobiti morejo, radi po 800 dolarjev, t. j. 1600 fl.,

za pejto mešo darujejo 6 fl., za tiho 2 fl., pri poroki plačujejo po 16 fl., pri krstu in pokopih po 2 fl. Razun tega pa še vzdržujejo lastne cerkve, šole, bolenišnice in druge zavode. Naposled še omenimo stroške za seminišča, škofe in nadškofe, kar njim tudi dela veliko več stroškov, kakor smo njih v tej reči v Evropi vajeni. Amerika šteje sedaj 70 škofov in nadškofov in više 5000 misionarjev.

Gospodarske stvari.

Resnična znamenja pesje steklosti.

Mnogim ljudem je pes priljubljena stvar in ni misliti, da bi ga popolnem odpravili, čeravno dobro vedó, da njim ta živalski prijatelj zamore biti v strahovito pogubo. Strahovita je namreč bolezen, katero človek dobi, ako ga je stekel pes ugriznil. Če se mu storjena rana ne izpere, izreže ali izžge, preden ko je steklinski strup prišel s krvjo v dotiko, je nesrečnež zgubljen. Pomóči mu še dosedaj ne morejo dati ne zdravniki, ne apoteke. Tem bolj je treba, da se človek za naprej že zavaruje zoper strahovito pesjo steklost; ker pogosto ljudje pravih znamenj pesje steklosti tudi ne poznajo in se tako od nesreče zajeti dajo.

Nekateri mislijo, da pes samo ob največji vročini ali zimi steče. To ni res. Pesja steklost se je že pokazala ob vsakem letnem času. Ni resnično, da psice in kopljeni psi nebi stekali. Steklina se preme vsake živali in tudi človeku ne prizanese, če je steklinski strup do krvi prišel. Kriva je misel, da se stekel pes vode boji. Stekel pes vode ne pije, ker nje zavolj hude otekline v požiraku piti ne more. Prava znamenja, da pes resnično steče, so sledeča: 1. stekel pes spremeni svoje navadno obnašanje in prijaznost; pes postane tih, otožen, žalosten in čemeran ter si išče samote. Črez nekoliko časa pa se ovo mirno obnašanje popolnem spremeni. Stekel pes postane nenavadno nemiren, dražljiv, opoteka in se suče v kolobarji, kakor da bi sam sebe v rep ugristi hotel. 2. Stekli psi radi odbežijo od hiše, se pa v 24—48 urah zopet vrnejo. 3. Na steklini zboleli pes ne vzame nobene navadne hrane k sebi, pač pa včasih hlastno pogoltne reči, ki niso za živež, n. pr. prst, slamo, oglje, lesovino, papir itd. 4. Stekel pes izgubi svoj pesji glas in postane hripav. Mesto navadnega lajanja spuščá le eden glas, katerega prav otožno, zamolklo in hripavo in čedalje bolj na tanko vleče. To je najzanesljiveše znamenje, da je pes stekati začel. 5. Vsak stekel pes postane nenavadno hud in ugrizljiv in naposled popade in grize vsako stvar. 6. Spodnjo čeljust zadene mrtvoud; zato ima stekel pes vedno odprta usta in pobeša spodnjo čeljust proti tlam. 7. Stekline navzeti pes začne naglo medleti in je kmalu sama kost in koža. Oči postanejo kalne in zakrvavele, jezik

dobi svinčevo barvo in se cedi nesnažnih slin in pen, dlaka se mršavo ježi, strani in vamp upadejo, križ in zadnji del telesa postane mrtev. Na zadnje pade na tla in zvičajé se erkne v 8—9 dnevih. —

To so najbolj zanesljiva znamenja pesje steklosti. Zapomnimo si njih in varujmo nesreče sebe in druge!

Gospodarska opravila meseca julija.

M. V hiši in dvoru. Zrnje se mora pridno premetati in gnoj z gnojnico dobro polivati.

V hlevu. Živini, ki težko vozi, se mora pokladati več krme, poletna jagnjeta se morajo marljivo varovati in ne spuščati na vroče solnce.

Na vrtu za zelenjavo. Na grede, ki so se spraznile, se seje jesensko žolto korenje, repa, salata endivija, špinača, zimska salata in retkev. Vse se mora marljivo okopati, dišavne trave prej, ko začnejo popolnoma cvesti, porezati in v senci posušiti.

V sadovnjaku. Prav sočnati divjaki se okolirajo, posebno če se zamorejo že prav zrele oke na žlabtnih vejicah najti; rudeče grozdice in agrež naj se obreže in okulira. Na okuliranih drevescih se obeže popuščajajo.

V vinogradu. Vez se začne. Plevel se mora pridno trgati in trsom prebujni vršiči polomiti. Če je kolje omajano ali podrto, se mora zopet postaviti. Pri vezanju je posebno na to gledati, da se grozdici ne prevezujejo; trtne črviče je treba pobirati in pokončavati.

V hmelniku. Ta mesec se mora hmel drugokrat okopati in dobro osipati, hmelinje privezati in spodnje mladike odtrgati; koristno je tudi, če se 4 čevlje nad zemljo vse listje potrga.

Na polji. Zetev zimskega žita in ogršice se začne, rani krompir se koplje, kositev se konča, lucerna detelja se lahko že v drugo seče, turšica in krompir se okopavata in osipavata, lan in konoplje se plejejo. Detelja za seme se naj pokosi. Za prihodnjo setev ogršice se njive pripravljajo.

Na senokošah. Na pokošene travnike se voda napeljuje.

Pri ulnjaku. Roji proti koncu tega meseca nimajo več velike vrednosti, bolje je, da se rojenje zabrani. Bučele se prenašajo v kraje, kjer več paše najdejo. Prepolnim panjem se mora podložiti.

Pri ribnikih. Ribniki se morajo iztrebiti. V veliki vročini se njim mrzle vode napašča.

V logu. Strugice se morajo iztrebiti in, če potreba, nove napraviti. Knaverji in jih zalege se morajo pokončevati in mlade drevesnice zalivati. Smola se nabira.

Lov. Mlade divje race se streljajo in polje se brani velike zverjadi.

Kaj je boljše: male ali velike krave rediti?

M. Znanstvene preiskave so pokazale, da velika krava povžito krmo z mlekom v višo vrednost spravlja, kakor mala krava. V navadnem življenji se seveda večkrat čuje beseda, da male krave razmeroma več mleka dajejo od velikih. To pa je le pomota, izvirajoča iz tega, da se kravam navadno enakomerno krme polaga. Ako bi se večji kravi primerno več krme polagalo, bi gotovo tudi več mleka dala. Če se pa veliki kravi več ne polaga, kakor mali, potem njej ne ostaja toliko za napravo mleka, kakor mali kravi. Skoro vse gre le na živež, na meso in kri.

Veliki kravi se mora več polagati in dobilo se bode tudi več mleka. Iz tega obzira je tedaj

boljše rediti velike krave. To velja posebno pri večjih posestvih. Vendar druga je pri manjših posestnikih. Če zamore mali posestnik 2 mali kravi prerediti s krmo, ktera za jedno veliko ravno segne ima gotovo več dobička. To velja posebno o tistih gospodarjih, ki s kravami vozijo. Z dvema kravama opravijo pri domu potrebne vožnje zelo lahko, z eno kravo pa ne. Pri 2 kravama ni ravno težko dognati, da je celo leto mleko pri hiši, kar pri eni, če tudi veliki kravi ni mogoče.

Na dalje če začne krme manjkati, je pri 2 kravama mogoče jedno za gospodarstvo ohraniti, drugo pa prodati. Pri eni kravi to ni mogoče. Tu se mora edina krava ali prodati ali pa drago krmiti. V nesreči, ki utegne posestnika zadeti, je ravno tako. Ako mu nesreča pobere od 2 krav eno, mu vsaj ena ostane, pri edini kravi pa mu ostane le prazen hlev.

Ti razlogi tedaj glasno govorijo za to, da naj si mali posestnik rajši dve mali, slabejši kravici glešta, nego jedno pa veliko kravo.

Pomoček za trotne kokoši.

M. Trotne postanejo kokoši navadno vsled 2 uzrokov, prvič, če ktera kokoš dvojčnato jajce, t. j. jajce z 2 rumenjaka znese in tako s presilnim napenjanjem z jajcem vred tudi kos čreva iztišči in njej potem moči zmanjka iztiščano črevo zopet nazaj potegniti; drugič pa, če jarkica prvo jajce precej debelo znese, kar se takrat rado pripeti, če je kure predebelo. Navadno tudi nekoliko krvi izteče. Kri pa druge kokoši vsakokrat privabi, da rano oključajo in da potem črni prisad pritegne.

Protí trotu se po najnovejših skušnjah, z najboljšim vspehom rabi je s ih, s katerim se, kakor tudi pri kravah v jednaki sili, iztiščano črevo namaka. Pri kokoših se vzame goba, ki je bila v jesih pomočena, ter se ž njo rahlo na črevo pritiska, katero kmalu potem zopet na svoje mesto nazaj vzleze. To sredstvo je popolnem skušeno in gotovo pomaga.

Vinorejska šola v Mariboru je po ravnatelju g. Göthe-ju izdala račun od 1. marca 1872 do začetka marca 1875. Iz njega poizvemo, da je šola obiskovalo 63 učencev, večjidel iz Slov. Štajerskega. Stroškov z nakupom posestva vred bilo je 68.802 fl., dohodkov pa 14.058. Dežela je tedaj morala določiti 54.247 fl.

Bolezni škardlatnice in šena otroci nikoli ne dobijo, ako se njim zè snažnim in čistim vinskim jesihom v jutru in na večer zamoči in vriblje na temenu, na sencih in nad zatilnikom.

Sejmovi meseca julija. 2. julija v Šmarji, na Gori pri Ptuj, v Pletrovičah, na Polenšaku, na Remšniku, na Tinskem. — 3. julija v Mariboru. — 5. julija v Vojniku, v Lembergu, v Mariboru,

v G. Sušici, v Oplotnici, (sv. Barbara), na Ročici, v Vozenici, v Spod. Kostrivnici (Podplate), v Vidmu. — 8. julija pri sv. Jurji na Pesnici, v Pišecah, v Pristovi.

Dopisi.

Iz mariborske okolice. (G. Seidl po sili kamški predstojnik.) Že pred pol letom so Kamčani pri slav. štaj. dežel. odboru prošnje vložili za odstranjenje g. Seidlna od kamš. srenjskega predstojništva, ker je v Kamški srenji posestvo prodal in sedaj v Mariboru stanuje. A visoka c. kr. namestnija je blagovolila odločiti: „g. Konrad Seidl mora **faktično** (resnično) kot prebivalec ove srenje spoznan biti“. Ali to je vse zastoj. G. Seidl ne stanuje že več časa v Kamci, kakor tisti dedi v Mariboru ne, ki jajca in kokoši v Maribor nosijo na prodajo — namreč le par ur! Srenja pa potrebuje v srenji stalno bivajočega župana. Zato je 8 Kamčanov pritožbo podpisalo v drugič, kojim bo vis. c. kr. namestnija le morala verjeti, da g. Seidl zoper postavo, zoper §. 34. srenjske postave župani. V prošnji so se pritožili tudi zoper surovo obnašanje g. Seidla do narodnjaka F. P., kojega je dal brez povabila v srenjsko pisarno z žandarji tirati. Obnaša se že res kot turški paša in ta jarm boli. Videti hočejo in terjajo srenjski račun vsaj od treh let, da se ne bi več reklo „vse gre gor“; računa pa vendar niso videli. O dragi §. 34. srenjske postave, reši nas enkrat našega g. Seidla!

Iz Središča. (Požar. — Povodenj.) V noči med 22. in 23. t. m. je strašen požar v sredini Središkega trga troje hiš z vsem gospodarskim pohištvo in tudi nekaj svinj pokončal in prav lahko bi bil celi trg pogorel, ker so hiše večjidel vse s slamo krite; le nagla pomoč in tiho vreme je večjo nesrečo zabranilo. — Tri dni poznej pa, to je 26. t. m. zvečer, so po strašni plohi, ki je po ljutomerskih in medjimurskih goricah sem ter tje tudi z debelo točo razsajala in mnogo škode napravila, vsi potoki, ki iz bregov v planjave dotekajo, naglo tako narasli, da je voda v valovih iz gorice v ravnine s strahovitim šumenjem prihruščala in se čez travnike in njive razlila. Tako je n. p. Trnova, ki mimo Središča teče, v Adrijancih kravo in svinjo odnesla, v Godenincih eno hišo podkopala in podrta, travnike in njive poplavila, v Središči v pivnice, hleve in hiše silila in neke-mu posestniku 30.000 ravno napravljenih opek (ciglov) odnesla ter mnogo mostov in brvi potrgala. V Medjimurji bilo še je neki vse hujše, ker je voda v Čakoveci in Štrigovi baje skozi okna v hiše drla. Škoda na travnikih in njivah je velika in ni se res čuditi, da naši ljudje vsi prestrašeni in zbegani okoli hodijo ter še se ene nesreče nadejajo, češ do tretjega rado gre. Bog nam pomagaj!

Iz Mozirja. (Spomenik za Valentina Orožna.) V Valentin-u Orožnu, bivšemu župniku

v pokoji v Okonini pri Gornjem gradu, v gornji Savinski dolini, znanemu slovenskemu pesniku in skladatelju po vsej Sloveniji znane pesni: „Kje so moje rožice“ bodo gornjesavinski prijatelji napravili dostojen spomenik na grobu. —

Uljudno prosimo vse iste rodoljube, posebno pa čestito duhovščino, da bi blagovolili kak goldinarček žrtvovati in ga g. Josipu Lipoldu, posestniku v Mozirji, poslati. — vsaj do konec julija. — Tako bode naš obče priljubljeni Tine imel na svoji gomili spomin, kateri bode še kasnejše slovenske rodoljube spominjal na značajnega, vestnega in blagega župnika, pesnika Valentina Orožna. — Večna mu pamjet! Mozirski.

Dostavek vredništva. To je hvalevredno početje, ki nas česti pred vsem svetom. Slab je narod, ki svoje najvrliše močeve nehvaležno pozablja. „Sl. Gospodar“ bo doneske za V. Orožnov spomenik rad sprejemal, objavljaj in blagemu g. Lipoldu pošiljal ter položi v ta namen 3 fl.

Iz Miklavža pri Ormuži. (Nevihta. — Nemčurstvo.) Dne 26. t. m. je bila tukaj in v okolici huda nevihta. — Veter je brizgal, dež lil, toča rožljala, da je bilo joj. — Misliti je bilo na sodni dan, ker take burje najstarejši ljudje ne pomnijo. — Doline so bile polne od brega do brega, vsaka brv, vsak most je razdrta voda ter odnesla. Mlinom je potrla kolesa ter odnesla mnogo orodja. Nesreča je velika. Ta nevihta je bila obče po vseh ljutomerskih goricah, ter še v Ljutomeru in murskem polji proti jutru. Race smo lovili, luknje zapahali, prasce zapirali, ter gledali vodo in točo končajočo nam upanje dobre letine.

V Lačavivesi se je vtopil konj, voda je odnesla iz dvorov, pluge, kola, drva, ter vse pobrisala. V Presiki je podrlo neko hišo, drugje pa odneslo hleve, svinje, pure, race. — Pri Središči se je utopil nek človek, kakor sem slišal. — Dež je prišel nenadoma ter vlival iz neba, da je v 10 minutah bilo vse polno, kar je tedaj uzrok, da se je toliko živine utonilo. Ljudje so bili na polji, živina na paši, in mnogo njih ni moglo domov. Pisalec tega stavka je moral prenočiti na bregu pri sosedu, ker do hiše v dolini ni mogel priti. Drevje, travniki, njive, vinogradi, vse je strahovito poškodovano. Denes v nedeljo druga ni slišati govoriti kakor: Bog bodi usmiljen ter nas obvaruj več take nesreče! — Imeli smo upanje na dobro letino, ker na polji in goricah se nam je kazalo prav lepo, toda naše upanje je proč. Kaj bo? Letine slabe radi tega tudi gospodarstvo slabo, dolgovi kmetu rastejo, dača sploh večja! O ubogi kmet. Potem pa še naj kdo reče, da je kmet najbolje biti. Sli bomo vsi v cesarske službe za škriče, ki po pisarnah figurirajo, ter se še iz naših nesreč norčujejo in posmehujejo. Se ve da tam je bolje, ker po pisarnah toča ne bo po „barusah“ ropotala, voda ne „evikerja“ odnesla. Ali pa gremo v „kajho“, ker tam marsikteri tat, tolo-

vaj, ubijalec veliko boljše živi pri svojem poležavanju, kakor kmet, ki se bori s tolikimi skrbmi in nesrečami.

Žalilo me je jako, ko sem videl nekega „škrica“, ki se je na dan tukajšne nesreče norčeval in se nam posmeoval, da smo Boga vsegmo-gočnega prosili, odvrniti od nas tako nesrečo. — Rečem pa: Prišel bo dan plačila.

Iz Babinec pri Ljutomeru. (Brod — ploha). Pri Moti prek mure je brod že izgotovljen, ki je močno in prilično narejen. Na njem je podoba križa postavljena in sta ga naša blaga gg. Mat. Šinko, župnik v Ljutomeru in kaplan M. Meško blagoslovila 20. junija popoldne. Ljudi se je vdeležilo mnogo od več krajev, ki so radi poslušali besede župnikove.

Velika nevihta je nastala 26. junija v Ljutomerskem okraju. Dež je šel, kakor da bi iz vedre vlival in na enkrat je bilo vse v vodi, ki je njive in vinograde trgala, moste in brvi odnesla mline potrla, v hrame udirala in precej živine odnesla. Najhujše je bilo v Kostanjevici, na Presiki in v Strožji vesi. Po nekaterih krajih je šla tudi toča. Letina se je kazala po vinogradih dobra, po polji pa srednja, sedaj pa je nekaj že proč.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Slovenci veliko in radi žrtvujemo za šole. Nov dokaz temu je krajno šolsko svetovalstvo Mozirsko. Sklenilo je 3razredno šolo v Mozirji razširiti in staviti novo šolsko poslopje. Odposlalo je ob enem tudi prošnjo za podporo do štajerske posojilnice v Gradci, ki je za šolske namene odločila darovati 60.000 fl. — Koroški slovenski in nemški konservativci so začeli živahneje gibati se ter se potezajo vsi za lepo geslo pravne stranke: vse za vero, dom in cesarja. O liberalizmu nečejo ničesar vedeti, ker se je pokazal sovražnika vere, Slovencev in Avstrije. Prilično bo tudi „Sl. Gosp.“ o tej važni stvari več povedal.

Tržaški Slovenci so si odmislili in ne bodo osnovali lista: Edinost. Hočejo se rajši poskušati zediniti s Sočo in Glasom, če bo mogoče. —

V Trst pride te dni največja oklopnica ali železna ladja na svetu. Angleži so nje posestniki. — Letošnje polletje spada gotovo med ona, ki so po nevihtah največ škodovala. Vsak den beremo o strahovitih plohah in točah n. pr. na Štajerskem, Koroškem, Tirolskem, Moravskem, v Pragi in Budapešti. Posebno ogerska Budapešta je hudo zadeta. Veliko tisoč šip je potrupanih, mnogo hiš podrlih in ljudi osmrtenih. —

Volitve na Ogerskem ljudi čedalje bolj vznemirujejo. V Železni županiji sta postavljena 2 kandidata: konservativni župnik Herič (Slovenec?) in madžaron Sohar. Prvi je neki sila zgovoren.

Veliko dijakov so te dni zaprli v Linci, v

Kremsmünstru, v Salcburgu, v Freistadtu, ker so bili s pruskimi dijaki v izdajalni zvezi. Zopet lep sad naših liberalnih šolskih kričačev!

Vnanje države. Ruski cesar se je peljal črez Avstrijo na svoj ruski dom. Naš svitli cesar so ga od Hleba do Bodenbaha na železnici spremljali. Ves svet pravi, da je ta shod velike važnosti in nalašč po nadvojvodu Albrehtu nasnovan, da sta se sosedna cesarja zamogla pogovarjati — brez prič. —

Na Pruskem raste razdraženost med Katoličani in liberalci čedalje bolj. V mestu Rheine so Katoličani zapodili žandarje in policaje ter ravnili mestnega župana, ker je hotel branite razsvitljenje mesta na čast 30letnice kronanja Pija IX. Sicer pa pruski finančni ministri slabo gospodarijo. Hoteli so v svoji ošabnosti vse računati v zlatu na mesto v srebru. Ali sedaj bodo kmalu morali računati v „cotavem“ papirji, kakor mi. Kajti 1150 milijonov izkovanih manjših (mark) zlatov je kmalu romalo v francoske in angleške roke. Srd in jeza na Nemškem je zato velika. Sosedsi se njim pa zlobno posmehujejo.

Francosko deželo je zadela neznana nesreča po južnih krajinah. Strahoviti nalivi in plohe so pokončale veliko mest, trgov in vasi. Vsa nesreča še ni razglašena. Da pa je strahovita, kaže to, da je četrti del mesta Toulouse voda podrla, veliko ljudi v razvalinah zasula. Nek trg je imel 400 hiš. Ostalo njih je 5. Državna skupščina je takoj dovolila 1 milijon pomoči. Sami predsednik francoske republike, general Mak-Mahon se je podal v nesrečne kraje.

Španski Karlisti vedno napredujejo ter so zopet na večih mestih obupne nasprotnike potolkli.

Za poduk in kratek čas.

Vremensko prerokovanje.

I.

Vsi pojte rakom zvižgat,
Lažnjivi pratikarji,
Lažnjivi zvezdogledi,
Vremena vi preoki!
Prešerin.

Izrek slavnega Prešerina bi lahko splašil nas, ki namenimo obširneje začeti pisati o vremenskem prerokovanju. Ali splašiti se ne damo. To že zato ne, ker ne mislimo niti pratik prebirati niti pri zvezdogledih zajemati, ampak opirati se na reči in stvari, ki so z vremenom v posebni dotiki in zvezi. Vremena sicer človek nima v svoji oblasti, tudi bodočnost je v božjih rokah. Vendar pa ima okoli sebi in včasih tudi na sam sebi mnogo reči in stvari, katerih je le treba zvesto opazovati, ter se zamore več ali manj zanesljivo povedati v jutru, kako vreme utegne biti na večer in še dalej naprej. To vedeti pa ni samo zanimivo, ampak tudi koristno.

Vreme je odvisno od zraka (vzduha ali lufta). Kakoršen zrak, takošno vreme. Pozračne spre-

membe spreminjajo tudi vreme. Ali ove spremembe se kažejo in se dajo spoznavati na mnogovrstnih rečeh in stvarih, ki nas obdajajo. Po letu ob veliki vročini polija včasih kameno sol, potem lugasto sol (potašelj) obilna rosa. To kaže, da se v zraku nahaja veliko vodenih delcev ali soparja in da utegne zavolj tega kmalu dež liti. Velika mokrota ali vlažnost v zraku stori, da zadobi prah na cesti nek poseben, zemljin duh. Ljudje pravijo, da „po deži diši“. Prav imajo. Prah in sploh ilovata zemlja namreč ima lastnost vodo in vodeni sopar močno iz zraka srkati in daja potem omenjeni posebni duh od sebe. To pa nam kaže, da je v zraku mnogo soparja in da utegne kmalu nastopiti deževno vreme. Navzočnost soparja v zraku nam naznanja jako zvesto tudi solni kamen in pa lugasta sol. Pokrije nju že rosa, če je le nekoliko vodenega soparja v zraku.

Detelja se pred dežem zravna in po konci postavi. Njivski slak in navadne zvezdice zaprejo svoje cvete. Kdor ob takem času kosi, ta gotovo seno spravlja v deževji.

Veliko bolj občutne za vremenske spremembe so nekatere stvarice, na primer: pajki, pijavice, zelene žabe.

Navadni domači pajek se pred deževnim vremenom skriva in stisne v valjasto cev, katero si je na konci pajčevine napravil ter se v njej obrne. Kedar se pa pripravlja na jasno vreme, tedaj pa zapusti luknjo in se poda na pajčevinsko mrežico. Posebno zanimivo je opazovati velikega pajka križevca (Kreuzspinne). Ob slabem vremenu mirno tiči v svoji luknji. Črez nekaj časa zapusti luknjo in začne marljivo svojo mrežo popravljati. Sedaj nastopi skoro vselej stalno lepo vreme.

Pijavice o imajo nekateri nalašč zavolj vremenskega prerokovanja v posebni steklenici, ki je z vodo napolnjena. Če pijavica mirno leži na dnu steklenice, potem kaže to na jasno in sušno vreme. Če pa se pijavica nahaja v gornjem delu steklenice, tako se je nadjati deža ali snega. Včasih izleze pijavica popolnem iz vode ali se pa v njej močno zvija in burno premetava. To kaže na bližnjo nevihto in burjo. Tudi zelena ali božja žabica velja za vremenskega preroka. Pogosto njo držijo v steklenicah ter njo hranijo z muhami. Kedar žabica v travi ali v vodi čepi, naznanja dež; kedar pa spleže iz vode, prerokuje lepo vreme.

Kedar je zrak vlažen in dež blizo, tedaj se žuželke, muhe in mušice spuščajo k tlam in k površji zemlje in vodá. Zato lastovke nizko letajo in mušice lovijo. Ribe se pogosto iz vode zaganjajo v zrak in hlastajo za mušicami. Ovce pred dežem rade skačejo in se med seboj butajo. Goveja živina se dere in sili v hlev. Voli vzdigajo glave in z napetimi nosnicami po zraku vohajo. Bučele se poskrijejo v panje ali koše. Svinje popadajo slamo in trgajo ličeje. Mačke

se marljivo umivajo, psi se kažejo lenobni in čemerni. Kokoši nemirno brskajo prah in gnoj. Petelin poje ob nepravem času. Race bitijo kričé v vodo. Bolhe iščejo človeka in ga sitniše nadlegujejo. Muhe postajajo bolj sitne in obadi huje pikajo. Naposled še človek sam postane vremensk prerok. Ozebljine ga namreč začnejo bolj srbeti. Nekateri, posebno protinasti ljudje, so pri vremenskih spremembah tako občutni, da hočejo na mestu zboleti.

To je precejšno število vremenskih prerokov. Ali imamo njih še več, namreč: mesečne dvorove, mavrico, solčno srkanje vode, megle in oblake, vetrove, termometer in barometer. O teh pa govorimo drugokrat.

Razne stvari.

(*Cesar Ferdinand I. mili*) so predvčerajšnjim umrli v Pragi, 82 let stari.

(*Mili darovi*) za po toči poškodovane v konjiški in slov. bistriški dekaniji: prenesek 124 fl., potem daroval je g. dr. Križanič, profesor bogoslovja 3 fl., in g. Davorin Valenčak, profesor na gimnaziji 2 fl. in fara sv. Jakoba v Lembahu 19 fl. 80 kr. Skupaj 148 fl. 80 kr.

(† *Valentin Senegačnik*) po domače Poznak, posestnik in cerkveni ključar pri Novicerkvi, je nesrečno iz drevesa padel, da je po nekaterih minutah umrl. Prihodnjič povemo več o vrlém možu.

(*Milostljivi knez in škof*) so Tinjčanom, po toči poškodovanim, iz Maribora poslali 20 fl., za kateri dar najponižnišo zahvalo izrekajo obdarovani Tinjčani.

(† *Šraml*) znani mariborski veliki vinski tržec je umrl.

(*Smrtno ranil*) je 18letnega Jer. Puncerja iz Podgarja neki Jož. Erjavec iz Zgornje - Gorče. Udaril ga je namreč s sekiro po glavi.

(*V Vozenici*) so tatovi vtргali v hišo Katarine Pahrnikove ter odnesli oblačil in pohištva za 235 fl. vrednosti.

(*Listonošem*) na deželi gre za naprej po 1 kr. za pisma po 1/2 kr. za novine plačila.

(*Odlikovani*) je še mladi Slovenec, profesor dogmatike na graškem vseučilišču g. dr. Stanonik. Graški škof so ga imenovali za duhovnega svetovalca.

(*Za društvo duhovnikov*) sta vplačala čč. gg. Matjašič 1 fl.; Beljšak 11 fl.

K. (*Spremembe v lavantinski škofiji.*) Č. gosp. Peter Skuhala stopi v red nemških križnikov in pride za kaplana v š. Miklavž pri Lotmerku. Prestavljeni so čč. gg.: Jakob Krušič k sv. Križu pri Slatini; — Simon Ducman v Gornji grad; — Joan Jakopina v š. Janž. na dravsk. poljji; — Juri Purgaj v Pilštanj; Frančišk Geč v š. Jur na Ščavnici; — Jožef Rostaher v začasno pomoč v Poljenšak. — Kaplaniji v Galiciji in v Hajdini ostanete začasno izpraznjeni. — Č. g. Jer-

nej Ciringer, župnik na Žusemu stopi v stalni pokoj in je Žusemska fara razpisana do 11. avg. (Dražbe.) 2. julija Stef. Stern v Ješenci, 7718 fl. in J. Krajnc v Pobrežji 1070 fl. — 3. julija Jož. Polšak v Straškigori. — Jur. Maravšek v Homci, 1800 fl. — Fr. Šošterič v Hrastji, 4500 fl. — Jur. Krepek v Vinički gori, 5400 fl. — 7. julija Jan. Vrčnik v Slemenu, 1770 fl. — Ig. Rošker na Pesnici, 10.700 fl. — 8. julija Jur. Šijanec pri sv. Duhu, 4500 fl. —

Listič vredništva: Dopisi iz Ljubljane, Celja, Cirko- vic in Novecerkve prihodnjč.

Tržna cena pretekli teden	V Mari- boru		V Ptuju		V Celju		V Varaž- dinu	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Pšenice vagan	4	10	3	50	4	70	3	90
Rži	3	60	3	20	3	60	3	—
Ječmena	3	—	3	—	3	10	—	—
Ovsa	2	10	1	90	2	30	—	—
Turšice (koruze) vagan . .	3	—	2	70	3	50	2	45
Ajde	2	20	2	30	3	—	2	20
Prosa	3	20	—	—	3	40	3	80
Krompirja	1	20	1	50	1	70	—	—
Sena cent	1	50	1	60	1	—	—	—
Slame (v šopkih)	1	40	—	—	—	80	1	30
„ za steljo	—	90	—	—	—	60	—	—
Govedine funt	—	25	—	26	—	26	—	22
Teletine	—	26	—	24	—	27	—	22
Svinjetine	—	28	—	28	—	30	—	28
Slanine	—	38	—	—	—	39	—	42

Vožnji red pri južni železnici.

E. Od Mariboru v Prevali.

Postaje.	Poštni vlak.		Poštni vlak.
	1.	2.	3.
	zjutraj.		zvečer.
Iz Dunaja) prihod	8.51	2.13	9.54
„ Trsta)	8.35	2.35	6.35
Maribor) odhod	9.25	2.55	10.35
Bistrica	9.48	3.17	10.57
Ruše	9.56	3.27	11. 6
Fal	10. 7	3.40	11.18
Sv. Lovrenc	10.19	3.55	11.31
Ribnica-Brezje	10.38	4.19	11.54
Vuhrje-Mahrenberg	10.54	4.40	12.12
Vozenica	11. 9	5. 1	12.28
Spod. Drauburg	11.29	5.23	12.52
Prevali	12. 1	5.55	1.25

F. Od Prevali v Maribor.

	zvečer.		zjutraj.	
	1.	2.	1.	2.
Prevali	4.22	9.42	3.44	—
Spod. Drauburg	4.42	10.11	4.19	—
Vozenica	5. 1	10.35	4.46	—
Vuhrje-Mahrenberg	5.15	10.54	5. 7	—
Ribnica-Brezje	5.32	11.15	5.34	—
Sv. Lovrenc	5.48	11.33	5.57	—
Fal	6.—	11.46	6.12	—
Ruše	6.11	11.58	6.28	—
Bistrica	6.21	12. 9	6.41	—
Maribor	6.40	12.29	7. 5	—
odhod v Trst	10. 6	2.16	9. 5	—
„ na Dunaj	7. 8	2.38	8.45	—

Loterijske številke:

V Gradci 26. junija 1875: 38 87 43 68 85
Na Dunaji „ „ 23 30 84 51 49
Prihodnje srečkanje: 10. julija 1875.

V založbi Matija Gerberja v Ljubljani so ravno kar na svetlo prišle lične bukve:

Naša ljuba Gospa presvetega Srca,

ki njih je iz nemškega posnel

Janez Volčič,

duhoven ljubljanske škofije.

Te podučne in molitevni bukve obsegajo poročilo o molitveni družbi z imenom: Naša ljuba Gospa presvetega Srca, navadne molitve: jutranje, večerne, mešne, spovedne in obhajilne, molitve k presvetem Jezuzovem Sreči, Marijine pobožnosti, praznike preblažene Device Marije, častne naslove preblažene Device Marije, molitev k sv. Jožefu in pesni Naše ljube Gospe presvetega Srca.

Veljajo usnjate z zlatim obrezkom 1 gold. 40 kr., samo usnjate 1 gold. Ta knjiga se dobi tudi pri bukvarjih v Mariboru, Celji in v Ptujih. 1—3

Marija Pistl,

3—4

hči

Karl-a Hesse-ja,
pasarja in bronarja

v **Mariboru**

v vetrinjski ulici (Vitrinhofgasse)

se zahvaluje častitemu občinstvu, zlasti pa visoko častitej duhovščini za blagovoljno zaupanje, katero se je bilo skazovalo njenemu rajnemu očmu ter prosi za jednako zaupanje, ker si bode jednako marljivo prizadevala ročno in vsečno ustrezati v vseh pasarstvu i bronarstvu pripadajočih naročilih. Vselej in vsakemu se bode postreglo pošteno in po nizki ceni.

Lepo ajdovo seme

2—3

prodaja po nizki ceni

Konrad Grillwitzer.

Zaloga materijalnega in špecerijškega blaga. Pekarija. Prodaja moke in póljskih pridelkov.

Priloga

vsake vrste suhe in v firneži pripravljene barve, kakor tudi pemselne vsake velikosti po primerni ceni.

M. Berdajs

v Mariboru.

2-3

Orglarske in mežnarske službe

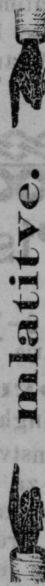
si išče mladenič z dobrimi spričevali sposobnosti. Tudi bi voljen bil, na kako večjo faro za pomočnika v obojem poslu iti.

Čč. gg. župniki in farni predstojniki, kateri orglarja in mežnarja potrebujejo, naj se blagovoljno obrnejo do č. g. kaplana Geč-a, pri sv. Miklauži pri Ormuži ali do opravništva „Sl. Gosp.“

2-3

VOJSKE

sicer še ne bo tako brž, pač pa se nam že bliža čas žetve in

mlatitve. Mlatiči bodo dragi, to je gotovo, in se bodo vrh tega težko dobivali, žita pa bo, kakor se kaže, mnogo in ker se samo ne omlati, treba priskrbeti si že za časa drugih pripomočkov. Taki pripomočki so

ročne mlatilnice na cveke,

pri kterih ima troje, k večjemu četvero ljudi, možkih ali žensk, opraviti in kterih vsaka na dan 30 do 40 mernikov žita namlati. Pri tem je zrnje že očiščeno plev, klasje do zadnjega zrnja omlačeno.

Teh mlatilnic je bilo lansko leto mnogo prodanih in kupci jih na vso moč hvalijo. Goniti in rabiti jih je prav lahko.

Lansko leto so se prodajale po 132 gld. 50 kr., letos pa je cena znižana na 115 gld. v Ljubljani.

Zato mislimo, da ne bo noben količkaj veči posestnik zamudil napraviti si tako koristno mlatilnico; če pa jej eden sam ne zmore, naj si jo napravijo po dva, trije, štirje, tudi cele vasi ali občine skup. Da se že v enem letu splača, to je iz vsega tega gotovo vsakemu jasno. Dajó se tudi za plačo v obroklih.

Vsi drugi poljski in kmetijski stroji se lahko dobé, ako se naroče.

Zaloga ročnih mlatilnic v Ljubljani je pri

Jož. Debevcu,
v Gradišči ob tržaški ulici hiš.-štev. 57.

1-3